

TRŽIŠKI TEKSTILEC

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI BOMBAŽNE PREDILNICE IN TKALNICE TRŽIČ

21. februarja smo sprejeli novo ustavo

Slovesno in enoglasno je skupščina socialistične federativne republike Jugoslavije na svoji zadnji seji 21. februarja sprejela novo ustavo SFRJ. S tem je sklenjeno obsežno ustavno pravno delo, v vsej širini pa se je odprlo uresničevanje ustavnih določb. Prav tako je tudi sklenjen splošno ljudski, skoraj plebiscitarni dogovor o tem — po kateri poti iti naprej, po kateri poti bo šla revolucija v Jugoslaviji, kaj je njeno izhodišče in njen končni cilj.

Čeprav po svoji idejni vsebini in smeri nadaljnega razvoja naše družbe zagotavlja nova ustava direktno nadaljevanje in kontinuiteto pri izgradnji samoupravnega socialističnega sistema, začeta z zakonom o delavskih svetih iz leta 1950, z ustavnim zakonom iz leta 1953 in z ustavo iz leta 1963, so vseeno progresivne spremembe, ki jih nova ustava vnaša v celotni družbeni sistem, zelo velike in zgodovinskega pomena za bodočnost socializma. Ustavne rešitve v novi ustavi so torej dozorele v politično razgibanem času, ob preverjanju dosedanje samoupravne prakse, analiziranju izkušenj in uporabi znanosti. Dozorele so v procesu ustvarjanja idejne enotnosti vseh delovnih ljudi, v dogovarjanju in sporazumevanju med vsemi našimi narodi in naravnostnimi, republikami in pokrajinami in vsemi subjektivnimi silami. To potrjuje celotna javna ustavna razprava

in naposled tudi soglasno sprejete nove ustave.

Ustavne rešitve v novi ustavi SRS izhajajo predvsem iz ugotovitev, da je družbeno ekonomski in politični sistem, ki ga je opredelila ustava iz leta 1963, razvil samoupravne odnose ter samoupravni položaj delavca in delovnega človeka, tako v združenem delu kot v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih do te mere, da sta mu morala slediti ustavni sistem in z njim vred samoupravno normiranje. V tej smeri se je zlasti na področju družbeno ekonomskih odnosov ter opredeljevanja vloge republik in pokrajin ter federacije veliko naredilo z ustavnimi amandmaji iz leta 1971. Z novo ustavo pa se ustavnopravna ureditev v celoti usklajuje z našo sedanjo prakso in vizijo samoupravljanja.

Med bistvene spremembe nove ustave SRS sodi vsestranska okrepitev položaja

delavca v združenem delu, njegov vpliv na odnose v družbeni reprodukciji in v družbenem življenju sploh.

Delavcu v združenem delu ustava jamči, da pri uresničevanju pravice dela z družbenimi sredstvi, odloča v v TOZD o vseh vprašanih, povezanih z njegovim delom in poslovanjem, ter o vseh odnosih v družbeni reprodukciji. Ustava izhaja iz realnosti našega časa in si prizadeva, da delavskemu razredu in vsem naprednim ljudem naše socialistične družbe ustvari ugodne pogoje in učinkovitejša sredstva v boju za nadaljnji razvoj socialističnih odnosov, kot tudi v boju za prihodnost.

Z drugimi besedami odujevanje dohodka od delavca in njegova koncentracija v različnih centrih, ki monopolistično razpolagajo z njimi, kar je zadnja leta zavzelo zaskrbljujoče dimenzije, je z

novo ustavo načelno prepovedano.

Drugi strateški cilj pri formuliranju ustavnih rešitev je bil okrepiti delovno in funkcionalno učinkovitost samoupravnega sistema, poostriži odgovornosti državnih in drugih družbenih organov in organizacij kot tudi vseh družbenih subjektov pri upravljanju njegovih funkcij.

Ustava izhaja iz dosedanjih izkušenj in predvideva tudi sredstva in oblike, da bi okrepila dejstvo vseh tistih dejavnikov in odnosov, ki lahko prispevajo k uresničitvi tega cilja.

Nova ustava SFRJ je postala resničnost. Toda, če so še tako pomembne, progresivne in velike novosti, ki jih prinaša s seboj, si moramo biti na jasnem s tem, da ustavne spremembe same po sebi ne morejo storiti, niti zagotoviti ničesar. To lahko storijo samo ljudje. Od njihovega pojmovanja dokumenta, od nji-

hovega odnosa do tega, od njihove organiziranosti in akcijske sposobnosti bo odvisna njena usoda, kot sicer usoda vseh drugih dokumentov. Vsekakor ostaja dejstvo, da nova ustava predstavlja močno orožje v rokah delavskega razreda za uresničitev njegovih zgodovinskih dejstev.

Nova ustava je določila družbeno ekonomske in politične odnose. Mnogo tega bo potrebno še uresničiti. Neposredno pa nas čaka delo za usklajevanje samoupravnih aktov v občinah, organizacijah združenega dela in zakonodaji z določbami ustave.

Smo neposredno pred volitvami članov delegacij temeljnih samoupravnih skupnosti in oblikovanjem celotnega delegatskega sistema političnih skupnosti. Lahko ugotovimo, da bo leto, v katerem smo sprejeli novo ustavo, globoko zaoralo v uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov.

Problematika tkalnice za mesec februar 1974

1. Osnovni material

Oskrba z osnovnim materialom — s prejo v tem mesecu ni povzročala posebnih problemov. Zaradi neusklajenosti zalog posameznih vrst preje je bilo občasno pomanjkanje Nm 34/1 Wc Koplona in Nm 40/1 Wc osnove, pri BD 200 prejah pa smo morali včasih, zlasti pri Nm 28/1 in Nm 34/1 uporabljati osnovo za votek ali obratno, kar pa nam je povzročalo dodatne težave. Pri kvaliteti Wc in BD 200 prej pa so se v glavnem, poleg dodatnih, pojavljale podobne napake kot pretekle mesece. Še vedno velik problem nam predstavlja pri snovanju BD 200 precej neenakomerna trdota navitkov in to iz istih strojev.

Zaradi viška kapacitet pri previjanju smo bili prisiljeni proti koncu meseca začeti previjati prejo na križne navitke tudi za našega drugega kooperanta Pazinko, in sicer Nm 40/1 osnovo in Nm 34/1 Koplona.

Višek trenutne delovne sile pa bomo dali v predilnico in konfekcijo (4—5 delavk).

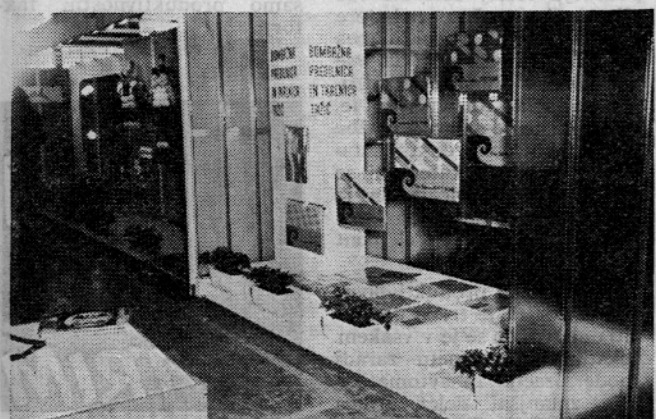
N. M.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Nekaj vtisov iz sejma — Moda 74

Ljubljana je bila letos že devetnajstič zapored kraj, kjer so se zbrali proizvajalci tekstilne in usnjarske industrije — z namenom, da pokažejo kaj je moderno, kaj zmorejo in kakšen korak so naredili od lani — tako glede novosti, kvalitete in ne nazadnje tudi mode, saj tako je bilo tudi geslo sejma — Moda 74.

Tisti, ki smo si sejem ogledali se prav gotovo strinjamo z ugotovitvijo, da naše tovarne nič več ne zaostajajo z modo v svetu, vsaj sodeč po tistem, kar smo videli na Gospodarskem razstavišču.

Ker je sejem zaenkrat še splošen, čeprav se že nekaj let govori o nujnosti specializacije, se po enkratnem ogledu težko realno zberejo in izluščijo vtisi o konkurentih, ki nas kot proizvajalca in konfektionarja posteljnega platna najbolj zanimajo.

Naš sosed in vsaj navidezno močan konkurent je prav gotovo Metka — Celje, ki se je predstavila z lepo tiskano kolekcijo otroškega posteljnega perila, za katero je dobila tudi najvišje priznanje — Ljubljanskega zmaja. Poleg tega prav tako ne moremo prezreti njihove posteljne kolekcije iz damastov, ki sicer ne predstavljajo vrha v tej vrsti tkanin, so pa zadosti solidni in privlačni, da se marsikatera gospodinja odloči njim v prid.

Tekstilni kombinat Zagreb je tudi tokrat razstavljal posteljno kolekcijo iz damastov, za katere bi težko trdili, da niso lepi, vendar je bleščeča reklama v obliki polmeseca slovite firme Silbermond, s katero ima ta tovarna licenčno pogodbo pravzaprav bolj blestela, kot pa konfekcija, s katero so se predstavili.

Kot novinec med razstavljalci posteljne konfekcije se je pojavila Pamučna industrija »Đuro Salaj« iz Mostarja.

»Cib« Bovec se je tudi letos predstavil s proizvodnim programom, ki sicer ni prinesel novosti, je pa dovolj soliden, da pritegne del skupne moči namenjene posteljni konfekciji. Isto velja tudi za »Ukrino« iz Dervente in Pamučno industrijo »Duga resa«. Z nekaj izdelki pa se je pojavila tudi »Makedonka« iz Štipa.

Naše podjetje letos ni predstavilo novih izdelkov, tako da tudi nismo imeli realnih možnosti za najvišje priznanje, kate-rega smo sicer dvakrat zapored že prejeli. Med proizvajalci posteljnega perila in metraže pa smo zaenkrat še vedno vodilna tovarna, tako glede kakovosti, količine, kot tudi izbire. Kljub temu pa nam to ne sme biti v tolikšno tolažbo, da bi v prihodnje ne pokazali izboljšav v že obstoječem proizvodnem programu in možnosti obogatitve dosedanjega programa z novimi izdelki, zlasti še ker smo pri skoraj vseh proizvajalcih s podobnim proizvodnim programom opazili še vzporedne proizvode kot so npr.: prti, robčki, itd.

Problematika tkalnice...

(Nadaljevanje s 1. strani)

2. Proizvodnja

A) Izvršitev plana	Januar	Februar
m ²	105,35 %	106,22 %
vatki	107,55 %	106,02 %

B) Izkoriščanje strojev

Izkoriščanje strojev računano na efekt. ure	96,4 %	97,— %
Izkoriščanje strojev računano na pog. ure	92,7 %	93,5 %
	44,35 enot	45,49 enot

C) Produktivnost

Indeks glede na leto 1973	del. uro	del. uro
	10,58 %	104,19 %

Planske obveznosti v mesecu februarju so bile tako v vatkih, kot tudi v m² zado-

voljivo opravljene. Še vedno pa so poleg ATR najslabše dosežene na KOVO 275.

3. Delovna sila

	Januar	Februar
% izostankov	10,0 %	10,0 %
Porodniški dopust	1,6 %	2,0 %
Bolezniški izostanki	6,2 %	5,8 %
Letni dopust	2,2 %	2,2 %

Bolezniški izostanki so ostali skoraj na istem nivoju kot pretekli mesec.

4. Strojni park

Remont tkalskih strojev Elitex je potekal normalno. Ravno tako tudi remont previjalnih strojev za votek — Avtocopserjev.

5. Doseganje norm

	Januar	Februar
	121,0 %	120,6 %
	97,0 %	98,0 %

6. Kvaliteta tkanin

Obratovodja tkalnice
ing. Janez Šmid

Strukturne spremembe v tekstilni industriji

V prejšnjem desetletju se je pri nas in v industrijsko razvitih deželah veliko razpravljalo o položaju in perspektivnosti tekstilne industrije. Se pred nekaj leti je tekstilna industrija globalno zaposlovala veliko število delavcev. Zaradi tega je bila okarakterizirana kot delovno intenzivna industrija brez večjih ekonomskih učinkov.

Po letu 1960 pa se na tekstilnem področju opaža velik prodor znanosti na sektor osnovnih surovin in na tehnično-tehnološkem in organizacijskem področju. Rezultati teh aktivnosti so vplivali na spremembo pojmovanja o mestu in položaju tekstilne dejavnosti. Delovno intenzivna in nizko akumulativna tekstilna industrija je po modernizaciji in vpeljavi sodobne organizacije prešla v docela novo obliko, to se pravi, da je dobila investicijsko intenziven in visoko akumulativen značaj. Na ta način je bistveno spremenjena tekstilna industrija dobila svojo ekonomsko upravičeno mesto v vseh predelih sveta, tako, da danes nihče več, ki pozna dejansko stanje, ne dvomi v perspektivnost te veje.

Omenjen čas za to tolmačenje mi ne dopušča, da bi v podrobnostih spregovoril o ogromnem napredku, ki je bil dosežen v zadnjih 10 letih. Rešitve, ki so bile sprejete

na tehnično tehnološkem področju imajo lahko ekonomske učinke samo v primeru, kadar istočasno moderniziramo tudi sodobno organizacijo dela.

Ob času, ko pregledujemo te probleme, moramo imeti pred očmi, da se ob sprejetju znanstvene organizacije dela v podjetju, lahko prenese le splošne principe in globalno metodologijo, v delovnih organizacijah samih pa je treba izpeljati organizacijo dela, ki se nikakor ne more prenašati direktno iz podjetja v podjetje.

Vzrok za to leži v tem, ker ne obstojata dve ali več organizacij združenega dela z istim asortimanom, z isto proizvodno tehniko, z istim strokovnim kadrom, z istimi pogoji gospodarjenja, v katere vključujemo interne in eksterne faktorje, ki vplivajo na večjo ali manjšo stopnjo produktivnosti odnosno rentabilnosti.

V zvezi z noto zunanega ministrstva italijanske vlade o bivši conii B je sekretariat OO ZKS BPT poslal Republiškem sekretariatu za notranje zadeve sledeče protestno pismo:

Iz razširjene seje sekretariata naše Osnovne organizacije ZKS Bombažne predilnice in tkalnice Tržič in predstavnikov družbeonpolitičnih organizacij najodločneje protestiramo zoper politiko italijanske vlade.

Nota zunanega ministrstva italijanske vlade o bivši conii B pomeni grobo kršitev miroljubnega sožitja med narodi in mednarodnega prava. Jugoslovanski narodi so si vsekozi prizadevali za miroljubno reševanje vseh zadev in nevmešavanje v notranjo politiko drugih držav, kar dokazuje tudi dosledna politika nevrščanja in velik ugled Jugoslavije v svetu ne samo med nevrščenimi, temveč tudi v drugih državah.

Skrajno desničarski krogi v Italiji si vsekozi prizadevajo okrniti ugled Jugoslavije in zato ne izbirajo sredstev, kar pomeni tudi ta očitna provokacija.

Podpiramo politiko nevrščanja, politiko nevmešavanja v notranje zadeve in načela miroljubnega sožitja med narodi z različno družbeno ureditvijo, toda ostro protestiramo proti vsem tistim, ki skušajo uresničevati svoje mračne cilje na račun miru v svetu.

Če spremljamo produktivnost v predilnicah in tkalnicah, pridemo do jasnih zaključkov, kje nastopajo objektivni in kje subjektivni faktorji kot odraz sprejete organizacije dela. Vtis imam, da so se podjetja pred nekaj leti bolj aktivno trudila za izboljšanje oziroma uvedbo sodobne organizacije dela.

Vprašanje produktivnosti in organizacije dela ob sedanjem stanju procesne tehnike pri nas, kakor tudi sodobne opreme in tiste, ki jo bomo uvedli v naša podjetja v bližnji prihodnosti, ostane primarna preokupacija znanstvene organizacije dela v organizaciji združenega dela. Če danes v našem samoupravnem sistemu bolj intenzivno rešujemo samoupravne pravice in dolžnosti delavcev, s tem ni rečeno, da lahko zanemarimo faktorje produktivnosti, v katerih sodobna organizacija dela zavzema zelo važno vlogo. Nasprotno, organizacija združenega dela bo morala zaradi potrebe po večji rentabilnosti, posvetiti tem aktivnostim vedno večjo pozornost.

Poleg tega se bo organizacija združenega dela zaradi potrebe po uspešnejšem poslovanju trudila, da bi nenehno izboljševala svojo produktivnost in poslovno politiko z namenom, da bi dosegla zvišanje dohodka, to pa jo bo brez dvoma pripeljalo do hitrejšega povezovanja s sorodnimi organizacijami, oziroma do odločitve za integracijska gibanja. Te takoiimovanve makro organizacije poslujejo danes na organizacijskih načelih, ki imajo svoje svojstvene makro oblike, ki pa kljub temu ohranjajo mnoge elemente organizacije združenega dela.

Ni moj namen, da bi na tem mestu govoril o podrobnostih produktivnosti, in organizacijskih faktorjev. To sem omenil le v toliko, da pri ustanavljanju sodobnih organizacij združenega dela poleg delavskih pravic ne bi pozabili na tiste faktorje, ki vplivajo na povečanje rentabilnosti, čeprav nam je vsem znano, da osnovna načela organizacij združenega dela enako upoštevajo vprašanja pravic in dolžnosti.

Vsekakor je potrebno, da se strokovni kader v organizacijah združenega dela aktivno vključi v vse politične in strokovne asociacije, ki predstavljajo organizacijsko moč in primarno silo naše družbe. Cilj naših samoupravnih intencij ni le v boljših in pravilnejših ureditvah medsebojnih odnosov, ampak v večjih pravicah pri odločanju vseh predlogov, ki izvirajo iz delitve dohodka. Znano je, da nova ustava poleg pravic nalaga nam vsem tudi določene dolžnosti. V organizaciji združenega dela spada med našteje aktivnosti tudi naloga za povečanje produktivnosti in rentabilnosti. Če so na tem področju vselej delovale več ali manj uspešno, nekatere strokovne službe, se je danes ta dolžnost razširila na vse zaposlene v organizaciji združenega dela. Razumljivo je, da morajo odgovorne službe izdelati potrebno dokumentacijo, na podlagi katere bi se vsi delavci prepričali, da je uspešna produktivnost dela najbolj učinkovit element rentabilne proizvodnje.

Ob pregledu produktivnostnih faktorjev je treba poudariti dejstvo, da se je v vsakem tekstilnem predmetu zaradi modernizacije in avtomatizacije zmanjšal delež živega

dela. Z objektivnim pregledom tega dejstva ugotovimo za naše prilike izredno zanimive in važne zaključke. Glede na precejšnjo razvitost nekaterih naših področij, so planske službe v republikah in občinah predvidele intenzivno povečanje tekstilne industrije zaradi potrebe po odpiranju novih delovnih mest. Že na samem začetku sem poudaril dejstvo, da postaja tekstilna industrija kapitalno intenzivna in da je za tekstilno industrijo potrebnih vedno manj delavcev. V sedanjem času predstavlja ekstenzivna rešitev tekstilne proizvodnje veliko zavoro za rentabilno proizvodnjo in za njen nadaljnji razvoj.

Povečanje tekstilne proizvodnje naj temelji na potrebi domačega in inozemskega tržišča, nikakor pa ne za odpiranje delovnih mest zaradi potrebe po zaposlovanju.

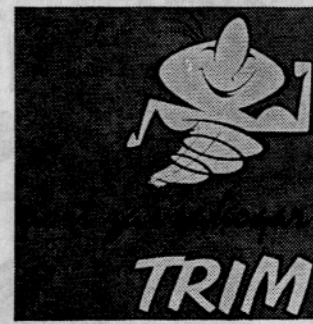
To načelo je treba izvesti od organizacije združenega dela do vseh najvišjih asociacij naše družbe.

Na koncu bi poudaril, da se zavedam dejstva, da sem obdeloval dva, lahko rečem, popolnoma divergentna problema. V prvem delu sem obravnaval današnjo stvarnost, v kateri je potrebno poudariti značaj produktivnostnih faktorjev in zahtevo po uvedbi sodobne organizacije dela. V drugem delu pa sem želel prikazati trend razvoja.

S stališča objektivizacije današnjega stanja v naši tekstilni industriji, pa sem kljub temu našel zvezo med obema problematikama. Na osnovi dosedanjega razvoja procesne tehnike, tehnologije in organizacije dela ter s poznavanjem smernic intenzivnih preiskav novih tehnologij na vseh področjih tekstilne dejavnosti, sem docela prepričan, da bomo morali v naši družbi, oziroma konkretno v vsaki organizaciji združenega dela zagotoviti ogromna finančna sredstva za novo proizvodno tehniko in tehnologijo.

Potrebna sredstva bomo lahko zagotovili samo na osnovi poznavanja, oziroma izvajanja vseh faktorjev, ki vplivajo na povečano produktivnost in večjo rentabilnost. Pri tem moramo računati tudi z dejstvom, da je življenjski standard v svetu in pri nas v nenehnem porastu. To se pravi, večja sredstva je treba ustvariti za boljše sedanost in za perspektivno bodočnost proizvodnje. Osnovo za ta sredstva pa tvorijo samo produktivnostni faktorji.

»Po Tekstilcu«

Sklepi samoupravnih organov

— **Koordinacijski odbor za kadre** je sprejel sklep, da se za delovno mesto upravnika počitniškega doma v Poreču sprejme tovariša Hrovatić Rudija.

Potem na delovno mesto »kuharica« tovarišico Vido Bertoncelj. Na delovno mesto »točajka« tovarišico Zagorko

— **Odbor za organizacijo dela in delitev OD** je predlagal skupnemu DS za udeležbo članov organizacije združenega dela na sejah organov upravljanja naslednje nove sejnine:

	med del. č. din neto:	med del. č. po normi din neto:	izven del. č. din neto:
— predsednik SDS			
— predsednik odbora za družb. standard	10,00	20,00	40,00
— predsednik odbora za obr. krš. in mat. škode			
— predsedniki ostalih odborov in komisij ter člani odbora za obr. krš. in mat. škode	7,00	14,00	28,00
— člani skup. DS, člani ostalih odborov in komisij ter predsedniki in člani družb. pol. org.			
	5,00	10,00	20,00

Ostali kriteriji pa ostanejo nespremenjeni.

Skupni delavski svet je potrdil predlog razvojnega oddelka za odobritev investicij za nakup novih tkalskih strojev Picanol tipa »President« model RD-E-T-282 cm, proizvodnje TTM Zagreb. Istočasno je SDS sprejel sklep o najetju kredita za to investicijo — za dobo treh let, z 12 % obrestno mero.

— Na osnovi določil ustave SRS, zakona o volitvah delegacij in delegiranja delegatov v skupščino družbeno političnih skupnosti ter v skladu z zakonom o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register, je SDS sprejel začasni statutarni sklep:

1. člen

S tem statutarnim sklepom se ureja oblikovanje delegacije, število njenih članov in sestava, način izvolitve in odpoklica.

2. člen

Delavci OZD oblikujejo svojo delegacijo zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti ter organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

Delegacija šteje 18 članov.

Sestava delegacije mora zagotoviti zastopnost delavcev vseh delov delovnega procesa (vseh delovnih enot) in ustrezati socialni sestavi OZD.

3. člen

Delavci OZD volijo člane svoje delegacije neposredno in s tajnim glasovanjem. Za člana delegacije je izvoljen delegat, ki dobi večino glasov vseh delavcev v OZD. Če je na kandidadni listi več kandidatov, kot je treba izvoliti članov delegacije, so izvoljeni tisti izmed kandidatov, ki

Sajovic in na delovno mesto »servirka« tovarišico Biserko Telmin. Nadalje je sprejel sklep, da se ukine delovno mesto »ekonom« in ustanovi novo delovno mesto »knjižgovodja« ter delovno mesto »čuvar« v počitniškem domu.

Nezasedena delovna mesta pa bodo ponovno objavljena.

vprašanje obravnavati in s svojim stališčem seznaniti delegacijo. Prav tako morajo biti člani delegacije seznanjeni tudi z vsemi sklepi — samoupravnih organov svoje OZD. Če za obravnavo posameznega vprašanja iz dela občinske skupščine ni mogoče sklicati seje SDS, se delegacija o takem vprašanju posvetuje s kolegijskim izvršnim organom delegacije sveta (z odborom za gospodarske zadeve).

Delegati so dolžni v občinski skupščini zastopati sklepe, stališča in predloge samoupravnih organov svoje OZD in se sporazumeti z drugimi delegati za skupna stališča.

Če pride ob posameznem vprašanju do nesoglasja med delegacijo in samoupravnimi organi OZD, se skliče zbor delavcev OZD, odnosno zbori DE, ki sprejmejo stališče o tem vprašanju.

9. člen

Skupni delavski svet OZD imenuje volilno komisijo, ki jo sestavljajo: predsednik, tajnik in en član ter njihovi namestniki.

Volilna komisija:

— opravlja neposredno tehnično delo v zvezi s pripravljanjem volitev članov delegacij,

— ugotavlja, ali je kandidatska lista za volitve članov delegacije v skladu z zakonom,

— imenuje volilne odbore na voliščih za volitve članov delegacije,

— opravlja inštruktažo njihovega dela in nadzoruje njihovo delo,

— ugotavlja izid glasovanja na volišču, ga razglasa ter daje poročilo o izidih volitev in glasovanja,

— opravlja druge naloge, ki so določene z zakonom.

10. člen

Funkcijo delegacije za organe samoupravnih interesnih

skupnosti opravlja SDS OZD. Pri tem ravna v skladu z ustreznim zakonom in v skladu z dogovori o ustanovitvi interesne skupnosti ter o konstituiranju njenih organov.

Delegat (iz prejšnjega odstavka) je lahko član skupnega delavskega sveta ali drug delavec OZD.

11. člen

Ta začasni statutarni sklep so sprejeli delavci OZD po svojih delegatih v SDS dne 25. 2. 1974. leta in velja takoj.

Ta sklep se vnese v statut našega podjetja.

V volilno komisijo se imenuje:

Hrovatić Rudi — predsednik

Valjavec Heda — član

Stritih Srečo — član

Millč Breda — namestnik

predsednika

Gorjanc Ivo — namestnik

člana

Ravnikar Ljuba — namestnik

člana

Vnese se popravek, da vsaka enota voli posebej svoje delegate.

Srečanje s primorskimi tekstilci

Po obisku v tekstilni tovarni Tekstina iz Ajdovščine, smo se lahko ponovno prepričali, kako koristne in spodbudne so lahko take strokovne ekskurzije. Tekstina nas je verjetno vse po vrsti presenetila. Čeprav je to najstarejša tekstilna tovarna v Sloveniji, smo dobili vtis, da je njen utrip sodoben, vsaj kar zadeva njihove izdelke in način — kako se je vključila in prilagodila zahtevam trga. Da je to res tako, je potrdil tudi letošnji sejem mode, na katerem so prejeli najvišje priznanje — Ljubljanskega zmaja za kolekcijo tiskanih popelinov, nad katerimi smo bili tudi mi navdušeni. Za tiste, ki tovarne ne poznajo, naj povemo, da je to kombinat, ki ima v svojem sestavu predilnico, tkalnico in oplemenitilnico. Osnovne surovine, ki jih tovarna predeluje so bombaž, regenerirana celuloza, poliester in mešanica le-teh. Predilnica in tkalnica sta v primerjavi z našima osnovnima obratoma prej bolj kot manj

zaostali, kar pa za oplemenitilnico ne moremo trditi. Oplemenitilnica razpolaga z zelo prestrim strojnim parkom, saj poleg plemenitjenja — kot ga poznamo v našem podjetju — lahko sami barvajo, tiskajo (rotacijski filmski tisk), kosmatijo in mercirizirajo, kar je precej več, kot zmoremo pri nas. Začudila nas je tudi enostavnost načina izdelave teksona, saj nas je bilo verjetno precej takih, ki smo mislili, da gre za zapleten in drag tehnološki postopek. Princip izdelave je v tem, da se na kosmateno tkanino po rakel postopku (nanašanje z nožem) nanaša različno obarvana emulzija, ki se naknadno termično obdela na razpenjalnem sušilniku.

Iznajdljivost podjetja se kaže tudi v načinu pridobivanja deviznih sredstev. Namesto izvoza tkanin z izgubo raje dodelujejo hlačne nogavice za neko nemško firmo, kar dobijo plačano v devizah. S tem praktično rešujejo dva problema — pro-

blem izvoznih izgub, kar je za njih trenutno rešeno in problem nezaposlenosti. Kaj pomeni za razmeroma pasivno regijo dodatna možnost zaposlitve bi bilo odveč pripovedovati, saj se še vsi prav dobro spominjamo navdušenja prebivalcev iz Loškega potoka, katerim smo, čeprav v nekoliko manjšem obsegu, nudili isto možnost.

Po ogledu tovarne smo imeli v Domu kulture krajši razgovor z nekaterimi vodilnimi delavci glede organizacije podjetja, tehnoloških in komercialnih problemov, nismo pa jih tudi pozabili vprašati, kako so se pri njih organizirali v času ustavnih sprememb.

Gostitelji so nam na zastavljena vprašanja prijazno in izčrpno odgovarjali, čeprav so bila nekatera izmed njih preveč direktna, da ne rečem netaktna.

Za konec naj omenim, da so nas naši prijazni kolegi iz Primorske v prijetno domačem ambientu pogostili in potrdili, da smo jim bili dobrodošli gostje.

Seminar o vodenju sestankov

V okviru plana izobraževanja in potreb podjetja je center za izobraževanje organiziral dvodnevni seminar za vodenje sestankov.

Ker je pogoj za uspešnost posameznih organov upravljanja tudi v pravilnem in demokratičnem načinu vodenja sestankov, je potrebno v ta namen usposobiti tudi vse tiste člane kolektiva, ki so bili izvoljeni za predsednike oziroma namestnike v posameznih samoupravnih organih.

Seminar je bil 11. in 12. marca v popoldanskem

času v učilnici centra za izobraževanje in sicer od 15,30 do 19 ure, predaval pa je tovariš Jože Florjančič ing. organizacije dela.

Po predavanju so vsi navzoči slušatelji opravljali test, ki je pokazal, da so naši sodelavci sorazmerno dobro poučeni o komuniciranju in o delu z ljudmi. Žal pa je bila udeležba z ozirom na število vabljenih slaba, zato med drugim zastavljamo tudi vprašanje, kaj narediti z neopravičenimi izostanki?

Vabljenih je bilo torej 49 omenjenih članov kolektiva, od tega 19 navzočih, ki so

preizkus znanja uspešno opravili, 20 je bilo opravičenih, 10 pa neopravičenih izostankov.

**Dopisuj
v svoje
glasilo!**

Nekaj pojasnil v zvezi s poslovanjem okrepčevalnice

Zaradi posameznih pri-pomb oziroma nejasnosti, ki se pojavljajo v zvezi s poslovanjem okrepčevalnice, smatram za dolžnost in potrebo, da kolektivu BPT vsaj deloma pojasnim in obrazložim način poslovanja okrepčevalnice.

Okrepčevalnica posluje v okviru delovne organizacije in ima samostojen obračun, v katerem so zajeti materialni in režijski stroški in to posebej za topli obrok, kosilo in ostalo prodajo. O poslovanju okrepčevalnice se sestavljajo mesečni obračuni, katere mesečno obravnava in

potrjuje odbor za gospodarske zadeve.

Na podlagi rezultatov, ki izhajajo iz mesečnega obračuna, se osebju okrepčevalnice po vnaprej določenih merilih in osnovah obračuna vezava. Pri tem se upošteva višina materialnih in režijskih stroškov ter kvaliteta toplih obrokov in splošna higiena v okrepčevalnici.

Topli obrok se pripravlja za vsako izmeno posebej. Zlasti poudarjam, da se nočni obrok pripravlja vsak dan posebej za nočno izmeno. Od strani odbora za družbeni standard je postavljena po-

sebna komisija, katera mora najmanj desetkrat mesečno na vseh treh izmenah oceniti kvaliteto toplega obroka ter splošno higieno v okrepčevalnici. Rezultati teh ocen vplivajo kot sem že omenil, na višino vezave osebja okrepčevalnice.

Prizadevamo si, da bi bil topli obrok pestrejši ter čim bolj kvaliteten, kar pa ni vedno mogoče odn. ni odvisno samo od osebja okrepčevalnice. Posebno pereče je to v zimskem času, ko primanjkuje zlasti sveže povrtnine.

Biološko in kalorično vrednost toplih obrokov ocenjuje mesečno komisija Zavoda za zdravstveno varstvo iz Kranja. Rezultati analiz so razen zelo redkih izjem pozitivni.

Ob sobotah ne pripravljamo toplega obroka. Vsa pripravljena hrana se zaračunava kot drugi artikli ostale prodaje, kar pomeni, da na nabavne cene materiala pribijemo še določen odstotek za kritje režijskih stroškov, kamor spadajo med drugim tudi stroški elektroenergije, čistilnih sredstev in servietov. Zaradi tega se cene ob sobotah pripravljenih jedi razlikujejo od cene toplega obroka, za katerega nam določeno vsoto regresira podjetje.

Cene kosilom se po sklepu odbora za gospodarske zadeve oblikujejo tako, da se materialnim stroškom (stroški prehrabnih artiklov) prištejejo še določen odstotek za kritje režijskih stroškov.

Enako kot za kosilo se tudi cene ostalih prehrabnih artiklov, ki so v prodaji v naši okrepčevalnici, oblikujejo tako, da se nabavni ceni vsakega artikla pribije še določen odstotek za kritje režijskih stroškov. Ta znaša praviloma največ 10 %, razen pri slaščicah, katerih cene še vedno niso višje od maloprodajnih cen v trgovinah:

Višje cene od maloprodajnih v trgovini so edino pri mleku in pri jogurtu, to pa zaradi tega, ker je naša nabavna cena enaka maloprodajnim cenam v trgovinah, nanje pa moramo pribiti še določen % zaradi kritja režijskih stroškov. Dolžni smo dati tudi pojasnilo glede večkrat upravičenih kritik na račun kruha. Koščki kruha so resnično večkrat zelo različnih velikosti. Kruh namreč režemo s strojčkom, ki je naravnano na določeno debelino rezanja, vendar se regulator med rezanjem večkrat neopazno sam premakne in tako nastajajo različne debeline kruha. Poleg tega je kruh ponavadi tudi zelo neenakomernih oblik, zaradi česar pride do različnih velikosti posameznih kosov.

Osebj okrepčevalnice si prizadeva, kolikor je v njihovi moči, da pripravlja članom kolektiva čim kvalitetnejšo, biološko primerno in kalorično hrano. Kljub vsemu pri-

zadevanju pa je težko zadovoljiti vse potrebe in okuse odn. pripraviti take obroke, ki bi zadovoljili vsakogar in vse. Z razumevanjem sprejmemo vsako zdravo in dobro namerno kritiko, poskušamo pa tudi upoštevati vse koristne predloge.

Zal pa je ne ravno malo tudi takih, ki se z vsakodnevnimi zlonamernimi pripombami in neumestnimi opazkami »izživljajo« nad osebjem in mu s tem jemljejo moralo in voljo do uspešnega dela. Zato izbrabljam to priliko tudi za to, da apeliram na vse tiste, ki vidijo v okrepčevalnici samo predmet za kritiziranje, da svoj odnos spremenijo in da poskušajo razumeti, da ima tudi osebje okrepčevalnice — tako kot vsi ostali delavci — svoje probleme ter da utemeljene kritike posredujejo tja, kjer je za to mesto.

Poslovodja okrepčevalnice
Blaž Ropret

Dialog s predsednikom mladinskega aktiva Srečkom Stritihom

Tema najinega pogovora se nanaša na delegatski sistem. Na tem delajo vse organizacije in med njimi tudi Zveza mladine.

— Kaj menite tovariš Stritih — kako se je mladina vključila na priprave oziroma volitve?

»Mladina se je vključila na priprave skupno z ostalimi družbeno političnimi organizacijami. V ta namen smo organizirali tudi več skupnih se-

delegatski sistem — s posebnim poudarkom na mlade?

»Delegatski sistem prinaša bistveno prednost in pa novost v tem, da se odločanje in upravljanje ter sprejemanje važnih odločitev zaupa neposrednemu proizvajalcu in da o važnejših odločitvah

Novosti na policah tržiške matične knjižnice

HEINZ G. KONSALIK: PADEC VELIKEGA KIRURGA

Je nov roman iz zdravniškega življenja. Pripoveduje zgodbo o dr. Berghu — kirurgu, ki mu je znanstveno delo prineslo slavo. Vanj so uprte oči, ki izražajo občudovanje, nekatere pa tudi zavist. Senzacija željni novinarji stalno prežijo v zasedah, nevoščljivi zdravniki ljubosumno čakajo, da bodo zlate roke kirurga zagrešile napako. Oblegajo ga ljubezenskih avantur željne ženske in si izmišljajo bolezni, samo da bi jih pregledal veliki kirurg. Toda dr. Bergh vidi le delo. Intrige zdravniškega sveta so mu tuje, dokler ga laž zavr-

njene ženske skupaj z njegovo izvoljenko ne pahne vanje.

SIGRID UNDSET: POMLAD

V »Pomladi«, napisani pred šestdesetimi leti, je nazorno podano to, čemur smo danes tudi mi priča — narahlanost zakonskih vezi, medsebojna naveličanost, prebiranje partnerjev, ...

Primeri, ki so nanizani v romanu, so tako sodobni, da ni čutiti njegove starosti. Glavni osebi romana sta Tor-kild in Rose, katerih otroško prijateljstvo se čez leta razvije v zakonsko življenje. Toda njuna skupna pot ni premočrna, ker so otroške sa-

nje nekaj povsem drugega, kot pa resnično zakonsko življenje.

MICA ŠKERLEVAJ: NAJDENKA

Knjižni prvenec Mice Škerlevejave, je pripoved žene — matere, ki je morala med vojno zaradi sodelovanja v osvobodilnem gibanju prepustiti svojega, komaj mesec starega, otroka tujim ljudem, da je lahko odšla v partizane in s tem rešila otroka in sebe. Čeprav »Najdenka« ni veliko literarno delo, pa govori o tako pomembnih človeških vprašanjih, da je lahko dovolj zanimivo branje za širok krog bralcev.

stankov družbeno političnih organizacij, kjer smo obravnavali listo možnih kandidatov. Pri tem smo prvenstveno strmeli za tem, da bi bilo evidentiranih čimveč mladih in pa žensk iz neposredne proizvodnje.

— Koliko pa je bilo kandidatov?

»Bilo je 11 mladih kandidatov od teh pa 7 evidentiranih.«

— Menite, da bodo kandidati potrjeni na zborih lahko uspešno delali — kot mlajši delegati v zboru združenega dela?

»Mislim, da bodo ti mladi evidentirani opravičili naše zaupanje.«

— Kakšne bistvene prednosti po vašem mnenju prinaša

sklepa oziroma odloča čim širši krog ljudi, ki med svojimi vrstami izbere ali delegira primerne člane. Od mladih pa se pričakuje, da dostojno zastopajo stališča in probleme mlade generacije.

Kaj menite o resoluciji za VII. kongres ZK in kaj bodo prinesli sklepi VII. kongresa?

Poudarek resolucije za VII. kongres ZKS je ta, da uveljavlja in krepi vlogo ZK v samoupravni in socialistični družbi in uresničuje poglavitne interese delavcev v združenem delu. Nadalje je velik poudarek resolucije tudi na idejno politični in akcijski enotnosti članstva.

Resolucija uveljavlja tudi sedanje in dolgoročne interese delavske družbe in vseh delovnih ljudi.

Eno vprašanje — šest odgovorov

Srečali smo se z novim pojmom nosilca ljudske oblasti — delegatom in delegacijo. O delegatskem sistemu je veliko izrečenega v zadnjih mesecih, ko se pripravljamo na volitve od občin do federacije. Za nami je evidentiranje, čaka pa nas še izbor in volitve kandidatov.

Zanimalo nas je, kaj menijo delavci o delegatskem sistemu?

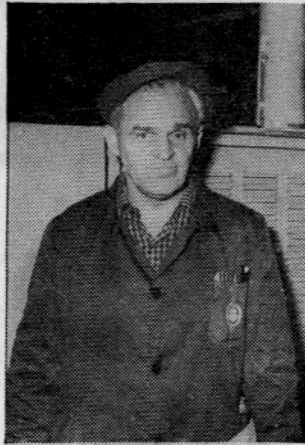
Mara Selko:

»Vsekakor bo ta ureditev za nas delavce veliko boljše. Mislim, da je namen delegatskega sistema v tem, da bomo res enkrat sami upravljali.«

Andrej Zupan:

»Delegatski sistem je velik korak naprej, ker bo sedaj delegat zastopal mnenja vseh delavcev v svojem krogu.«

Vili Perko, starejši:

»Delegatski sistem bo prinesel večjo demokratičnost in večje pravice odločanja v samoupravnih organih.

Ce vzamemo delavski svet — delegat bo moral razpravljati s svojimi sodelavci na delovnih mestih o posameznih problemih. Na ta način mu bo delo olajšano, ker bo veliko lažje odločal na seji SDS.«

Stanko Fornazarič:

»Mislim, da bomo z delegatskim sistemom dosegli

večje samoupravljanje in da bo delavec veliko bolj obveščen o dogajanju v in izven podjetja.«

Jožica Dolinar:

»Namen delegatskega sistema je v tem, da je dana neposrednim proizvajalcem možnost odločanja oziroma, da o važnejših odločitvah sklepa čim širša množica, obenem pa, da odločajo o problemih tisti, ki so za to strokovno usposobljeni.«

Lori Jaklič:

»Mislim, da je z delegatskim sistemom dana večja možnost uveljavljanja mladim, delavcem iz neposredne proizvodnje, še posebno pa ženskam. Vesela bi bila, da bi vse ženske kandidature žena tudi podprle.«

težkim fizičnim delom pride preje do preutrujenosti in negativnih posledic, predvsem na gibalnem in rodilnem sistemu. Zato se pri žedah med težkim fizičnim delom prej pojavijo deformacije hrbtenice in spodnjih okončin, deformacije medenice, ploska stopala in krčne žile. Posledice težkega dela na rodilih so motnje v menstrualnem ciklusu in dislokacije maternice.

Težje fizično delo je posebno škodljivo v puberteti, med menstruacijo, v nosečnosti, med dojenjem in v meni.

Nefiziološki položaj telesa pri delu prizadene predvsem žene, ki morajo med delom pretežno stati, pa tudi tiste, ki pri delu samo sedijo. Zelo škodljiva so dela, kjer ženam pritiskajo na trebuh razni predmeti. Nadurno in nočno delo žene bolj utruja kot moške. Delo pod zemljo, delo v kesonih in delo v višini je za žene bolj škodljivo in nevarno kot za moške. Škodljivo delo za žene je tudi delo na strojih, ki imajo nožni pogon, delo, kjer je potrebno stalno čepenje in kjer je potrebno stalno pripogibanje telesa. Žene težje prenašajo stojo, njihovo vezivno tkivo prej popusti.

Eventuelno opravljanje neestetskih, nežensstvenih ali celo nagnusnih del oziroma del, kjer so žene moralno ogrožene, zelo negativno vpliva na duševnost in sociološko veljavo žene in matere.

Žene težje prenašajo delo v neugodnem toplotnem okolju, predvsem so občutljiveše na zvišano temperaturo zraka in toplotno sevanje.

Vibracije in tresenje vplivajo na organizem žene zelo negativno. Ta vpliv je odvisen od kvalitete vibracije in od mesta delovanja vibracije na organizem. Najbolj škodljivo delovanje vibracije je na trebušne organe in na rodila, posebj v času nosečnosti ali menstruacije.

Delovanje vibracije na trebušne organe in rodila je hujše, če žena v času izpostavljenosti vibracije sedi. Pri stoječem delu spodnje okončine nekoliko ublažijo vpliv vibracije na organe trebušne votline.

Pri žedah pride prej do nevrastičnih težav zaradi ropota kot pri moških.

Mnogi industrijski strupi bolj prizadenejo ženski kot pa moški organizem. Organska topila so posebej nevarna zaradi razširjenosti uporabe in zaradi načina delovanja na ženski organizem. Škodljivo vplivajo na kri in krvotvorne organe (slabokrvnost), na živčevje (nevrastenične težave, glavoboli, omotice) in na notranje organe (menstruacijske motnje, škodljiv vpliv na jetra). Posebej je nevarno delovanje organskih topil v času nosečnosti. Žal je prav na delovnih mestih, kjer se uporablja veliko organskih topil, zaposlenih mnogo žena (površinska obdelava kovin in lesa, tekstilna industrija, industrija usnja in obutve, industrija gumija, grafična industrija in obrt). Nekateri poklicni stru-

pi (svinec, živo srebro, arzen, fosfor) delujejo na organizem žene in tudi na organizem plodu, ker prehajajo skozi naravno posteljnično pregrado. Nekateri poklicne strupe (trinitrotoulol, živo srebro, svinec, arzen in fosfor) zasledimo lahko v mleku nosečnic in dojilj tudi v strupenih kolčinah.

Nežna koža žene je dejavnik, zaradi katerega lahko poklicni strupi prej prodrejo v organizem. Ta dejavnik vpliva tudi na večje število poklicnih obolenj pri žedah.

Mnoga orodja, stroji, naprave in priprave s katerimi morajo žene delati, so projektirane in izdelane za moške. Zato ni čudno, da so pri delu s težkimi napravami pri žedah poklicne okvare in poškodbe.

Nosečnice od tretjega meseca dalje ne smejo uporabljati motornih vozil.

Žene so vegetativno in hormonsko labilnejše, osebno so bolj navezane na delo in okolico, občutljivejše so za motnje v medsebojnih odnosih na delovnih mestih.

Žene veljajo kot pridnejše delavke. Lažje prenašajo monotonijo, manj fluktuirajo.

Pri enaki koledarski starosti so žene biološko mlajše zaradi hormonske zaščite, iz tega vzroka tudi dalj živijo. Obolevnost samskih žena ni bistveno drugačna kot pri moških, pri poročenih je več obolevnosti zaradi komplikacij nosečnosti, porodov in nege otrok.

Opazili so, da so prezgodnji porodi pogostejši pri zaposlenih žedah.

Poklicnih boleznih in poškodb pri delu pri žedah ni več kot pri moških.

Puberteta žena je običajno zaključena že pred nastopom prve zaposlitve. Če to ni, potem mladoletnica potrebuje posebno zdravstveno in socialno zaščito pri delu.

Ob zaposlitvi se običajno le za kratek čas kvantitativno spremeni menstruacija žena in prav tako le kratek čas spremeni splošno delazmožnost. To je potrebno upoštevati pri vrednotenju delovnega uspeha žene v fertilni dobi.

Klimakterij občutno vpliva na delazmožnost, obolevnost in invalidnost žena. Tudi tokrat žena potrebuje posebno zdravstveno in socialno zaščito pri delu.

Zaposlena žena je v današnji dobi še zelo obremenjena z otroci in gospodinjstvom. Za štiričlansko družino porabi sodobna zaposlena žena povprečno ca. 40 ur tedensko za delo v gospodinjstvu in v družini.

Pri dejansko pravilni zaposlitvi žena je njihova storilnost v nekaterih ustreznih ženskih delih enaka moški storilnosti ali celo večja. Zato moramo ženam praktično zagotoviti to dejansko pravilno zaposlitev s tehnološkimi in organizacijskimi ukrepi pri delu, to je s prilagoditvijo delovnega mesta, delovnega časa ter z vsemi ostalimi potrebnimi pravnimi, socialnimi, zdravstvenimi, psihološkimi, tehničnimi in vzgojnimi zaščitnimi ukrepi pri delu.

dr. Mario Kocijančič

Žena, varno delo in zdravje

Pri nas in v svetu stalno raste število in odstotek zaposlenih žena, čeprav sociologi še vedno natančno ne vedo ali je temu pojavu vzrok premajhen dohodek družine, potreba za poklicnim uveljavljanjem ali kak še drug manj raziskan vzrok.

V SR Sloveniji je od skupno zaposlenih že več kot 42% žena. Ta odstotek je višji kot v drugih republikah in pokrajinah, in višji kot v večini drugih držav. Kot primer omenjam, da je v Hrvaški od skupno zaposlenih 36% žena, v Srbiji 30%, v Bosni in Hercegovini 25%, a na Kosovu le 10%. V Avstriji tvorijo žene 38% vseh zaposlenih, v ZR Nemčiji 37%, v ZDA 23%, a v Italiji le 26%.

Največ žena je zaposlenih v trgovini in gostinstvu, v kovinski in elektroindustriji, v

tekstilni industriji, v kulturno prosvetni dejavnosti, v zdravstvu in kmetijstvu. Pravilna zaposlitev žena je, če žene dosegajo dober kvalitativni in kvantitativni delovni učinek, da pa pri tem ne pride do okvare njihovega zdravja in da so omogočene in zaščitene njihove biološke funkcije — predvsem, da rodijo in vzgojijo potomstvo.

Žal so pogosto žene bolj ogrožene pri delu kot moški. Osnovni vzroki takega stanja so specifične anatomske, fiziološke, biološke, psiholo-

ške in sociološke lastnosti ženskega organizma.

Dejavniki delovnega in tehnološkega postopka, ki bolj prizadenejo ženo kot moškega med delom so:

1. težko fizično delo, nefiziološki položaj telesa pri delu in preutrujenost,
2. neugodno toplotno okolje, vibracije, ropot in ionizirajoče sevanje.

3. nekatere strupene snovi. Ženske so povprečno 13 cm manjše. Globalna mišična moč žena je bistveno manjša in se da le zelo malo pridobiti s treningom. Splošna telesna sposobnost žena je ca. 20 do 24% manjša. Žene imajo gracilnejše mišičje in skelet ter manjši volumen srca in pljuč. Zato pri žedah med

Naši upokojenci

Spet smo bili v Bistrici. Na stopnišču upokojenskega bloka smo srečali Muravec Franciško in jo zaprosili za kratek razgovor.

»V kuhinjo pojdimo«, je dejala. V prijetni kuhinji, vsepolni rož smo malo počakali, da je obula malo Jelko, ki jo pazi — nato pa je začela pripovedovati:

»Rodila sem se 29. 9. 1904. leta v Kropi, v BPT pa sem začela delati januarja 1924. leta. Ves čas zaposlitve sem delala v oplemenitilnici. Veliko smo delali takrat. Ob 7. uri smo začeli in šli včasih šele ob pol 11. zvečer domov, da smo več zaslužili. Malic ali dopusta sploh nismo poznali. Z vsemi smo se dobro razumeli, saj so bili odnosi med ljudmi takrat veliko boljši, kot so danes.

1944. leta sem odšla v partizane. Ostala sem sama — izgubila sem hčerko. Bilo je zelo težko.

Ko sem se 1945. leta vrnila v podjetje, so me premestili na delovno mesto »mojster adjustirnice«. To delo se mi je zdelo pretežko, ker je le bolj moško, zato so me na lastno željo premestili na delovno mesto »preddelavke«, kjer sem delala do upokojitve.

Veliko sem že pozabila, saj sem le že pri sedemdesetih — praznovala.

ampak to vam pa povem — če bi bila še enkrat mlada, bi šla spet v »Voje« in nikamor drugam.

Še vedno zasledujem dogajanja v tovarni. Tekstilca redno prebiram, včasih pa grem tudi v tovarno — na obisk. Vesela sem, da imamo upokojenci možnost letovanja v Poreču, kar nam veliko pomeni. Tam se nas vedno veliko zbere. Zelim pa si, da bi nas tovarna še kdaj povabila v svoje obrate in nas seznanila z novostmi in novimi načini dela.

V pokoju sem se nekaj časa še aktivno ukvarjala pri organizaciji Zveze borcev in pri društvu upokojencev. Zadnje čase pa ne morem več in samo še »otročje merkam«.

Ob koncu se tovarišici Francki iskreno zahvaljujemo za prijeten pogovor in ji želimo zdravja in sreče ob 70. letnici, ki jo bo letos

KURNIKOVE HIŠE — v ulici Kurnikova pot 2. Etnografski spomenik, rojstna hiša ljudskega pesnika Vojteha Kurnika (1826—1886) — kolarska delavnica, nogavičarska soba in Kurnikova zapuščina. Hišo odpre po želji soseda — Kurnikova pot št. 1.

RAZSTAVNEGA PAVILJONA NOB — cesta JLA. Stalne razstave — predvsem likovne. Odprt je vsak dan od 10. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

DOVZANOVE SOTESKE — ob cesti Slap—Jelendol. Svetovno znano nahajališče fosilov.

KULTURNE SPOMENIKE — v Trzinu in okolici po turističnem vodniku »TRZIC IN OKOLICA«. Vodnik in vse druge informacije v poslovalnicah Turističnega društva Trzic, Cankarjeva 1 in v Bistrici.

TD TRZIC

Spored izletov v letu 1974

24. marca Skocjanske jame — Lipica

7. aprila (popoldanski) Stična — Muljava — Krka

21. aprila (popoldanski) Vrhnika — Zaplana (razgledni stolp)

2. in 3. maja Dunaj

12. maja Vogel — slap Savice

19. maja Slovenska Bistrica — Ptuj — Ptujška gora — Rogaska Slatina

2. junija (popoldanski) Logarska dolina

16. junija St. Vid — Trg — Osojsko jezero

30. junija Turjak — Sodražica — Loški potok — Cerknica — Rakov Škocjan

4. julija (popoldanski) Kropana — Jamnik — Dražgoše

13. in 14. julija Salzburg

28. julija (popoldanski) Velika planina

11. avgusta Velikovec — Gabelin — St. Andraž — St. Pavel — Pliberk

25. avgusta Celje — Laško — Rimske toplice — Zagorje — Trojane

1. septembra (popoldanski) Polhov gradec — Sentjošt — Lučine

14. in 15. septembra Budimpešta

29. septembra Rovte — Idrija — Cerkno — Poljane — Škofja Loka

6. oktobra Šoštanj — Velenje — Slovenjgradec

13. oktobra Novo mesto — Dolenjske toplice — Žužembark — Krka

1. novembra Begunje — Draga (obisk grobov talcev)

29. novembra Trbiž — Beljak — Celovec.

TD Trzic

Koledar tržiških prireditev v letu 1974

APRIL:

1. Razstava fotografij Tona Marčona v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 5. aprila do 10. maja.

2. Našičev velesalom na Kofcah, 6. aprila.

MAJ:

1. Prvomajski promenade koncert pihalnega orkestra iz Trzica 1. maja.

2. II. mednarodni sejem mineralov v Osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici, 12. maja.

3. Razstava: Trzic med dvema kongresoma ZKJ v galeriji paviljona NOB od 17. maja do 3. junija.

JUNIJ:

1. Razstava elektronske grafike Nejca Slaparja v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 7. junija do 20. junija.

2. Svetovno prvenstvo v motocrossu, kategorije 125 ccm v Podljubelju, 9. junija.

3. Razstava del učencev šole heroja Grajzerja v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 21. junija do 8. julija.

4. Trziške polete prireditve v času od 29. junija do 14. julija.

5. »Amaterski filmski noturno«, prikaz novejših filmov slovenskih filmskih amaterjev in večer filmov zagrebške avtorske skupine Camera v okviru tržiških poletnih iger.

JULIJ:

1. Dan borca, tovariško srečanje na Bistriški planini, 4. julija.

2. Razstava barvnih reprodukcij slovenskega slikarstva v 19. stoletju v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 12. julija do 28. julija.

3. »Mi in naše okolje«, razstava cvetja v dvorani paviljona NOB v Trzinu, 15. julija.

4. Proslava ob dnevu vstaje slovenskega naroda v Jelendolu 22. julija.

AVGUST:

1. Proslava ob občinskem prazniku od 1. do 5. avgusta.

2. Tradicionalno srečanje s Francozi iz Ste-Marie-aux-Mines ob občinskem prazniku.

3. »Žabarski teden« v Sebnjah od 5. do 12. avgusta.

4. Republiška razstava Združenja šoferjev in avtomehaničkov SRS v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 2. avgusta do 5. avgusta.

5. Razvitje društvenega prapora Združenja šoferjev in avtomehaničkov Trzic v dvorani paviljona NOB v Trzinu, 4. avgusta.

6. Razstava del tržiških amaterjev v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 9. avgusta do 1. septembra.

SEPTEMBER:

1. VI. tradicionalna »Šuštarška nedelja« v Trzinu pod pokroviteljstvom tovarne Peko Trzic, 1. septembra.

2. Dokumentarni filmski EX TEMPORE ob šuštarški nedelji, 1. septembra.

3. Gamsov bal na Kriški gori, 8. septembra.

4. Dan planincev: pohod Trzičank na Storžič pod vod-

stvom AO in GRS, 8. septembra.

5. Razstava Heinrich Heine v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 6. septembra do 29. septembra.

OKTOBER:

1. Razstava del akademskega slikarja Tineta Gorjupa v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 4. oktobra do 3. novembra.

2. Tradicionalno srečanje internirancev in izgnancev v

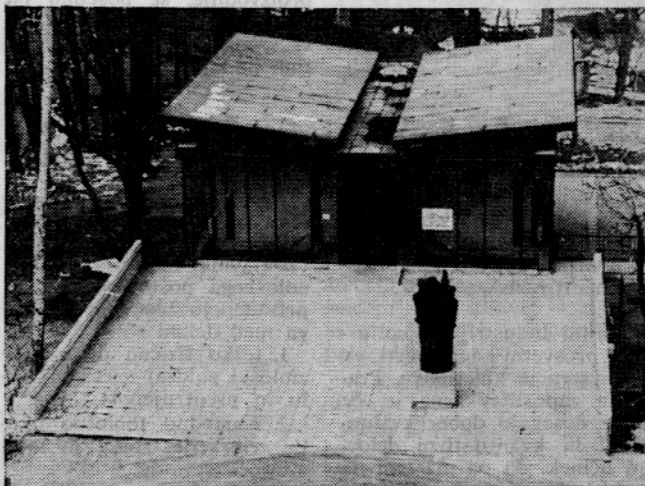
cevi in talcev, 1. novembra.

2. Proslava ob dnevu republike, 29. novembra.

3. Razstava del akademskega kiparja Staneta Ribnikarja iz Trzica v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 8. novembra do 1. decembra.

DECEMBER:

1. Razstava: staro tržiško jedro v novi funkciji v galeriji paviljona NOB v Trzinu od 6. decembra do 5. januarja 1975.

Gozdu ob 30-letnici požiga vasi Gozd, 6. oktobra.

3. Revija jugoslovanskega amaterskega filma v dvorani paviljona NOB v Trzinu, 26. in 27. oktobra.

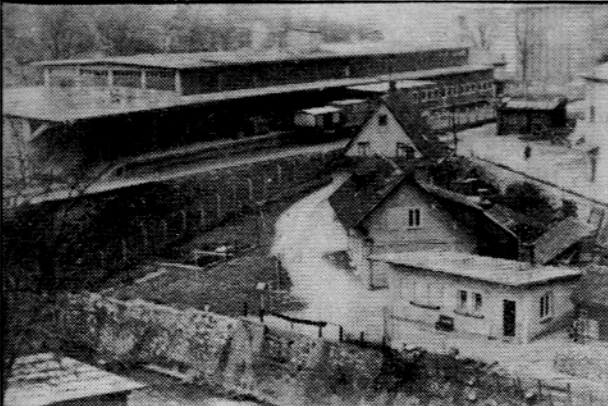
NOVEMBER:

1. Dan mrtvih: komemoracije na grobovih padlih bor-

2. Novoletne predstave za najmlajše v času od 24. decembra do 31. decembra.

V Trzinu vas vabimo na ogled:

MUZEJA — v ulici heroja Grajzerja 11. usnjarska, čevljarska, geološka in NOB zbirka. Muzej je odprt vsak dan od 8.—16. ure.

			AVT. OZN. BELGIJE	MOŠKO IME	STISKAČ, lakomnež	1000 Kg	DEL ŽIVAL. TELESA	PREBIVA-LEC IRŠKE	PRECE - JAM	Enovalent. radikal NH ₄ v raznih soleh	T T	100
			ZVEZA KOMU = NISTOV			Puščavnik SAMOTAR					AVT. OZN. ŠVEDSKE	
			Električni skat, mor. riba			POLMER					SAMO = GLASNIK	
			LITER								Medn. ozn. za vzhod Kmečko posestvo	
SULPHUR	AVT. OZN. Tirolske VOJNA (srbohrv.)		Parazit, ki sesa kri			JAKOST SILA	MEHKA KOVINA					AZIJEC
TEŽAVA STISKA					Najvišja gora v Za = savju luja in do = mača črka		DEL PREBAV. ORGANOV	ime naše teniske igralke Edvard Košnjek				
MESTO					Kraj z hidro = elektr. pri Mariboru Kopno v morju					Vodna zgrada Rimsko preddverje		
AVTOMAT TELEF NAPRAVA			PEVEC ROBIČ			DEL BESEDE CANKAR. DRAMA					OSEBNI ZAIMEK	
AVT. OZN. NEMČIJE	JAPONSKI DRŽAVNIK HIROBUMI				KEM. ZN. ZA TORIJ		EAST	21. ČRKA ABECEDE			IVO ANDRIČ	
HRVATSKI VE ZNIK	OZNAČBA STOPENJ VAŘMADI				MOŠKO IME			ŽENSKO IME			JOZE TURK DRŽAVNI HOKEJSKI PRVAK	
ŠUMNIK	KEM. ZN. ZA DUŠIK LADKO KOROŠEC		NASADI Z VINSKO TRTO	Visokošolska USTANOVA GLAVNI ŠTEVNIK								RAZTELE = SENJE
NAJBOLJ RAZVITO ŽIVO BITJE					KEM. ZN. FOSFOR Avstralski medvedek		Nekdanji urednik Tekstilca AVT. OZN. ITALIJE					100 m ² GRŠKA ČRKA
ENAKO = NOČJE								DEL GLAVE	SANJE			
2. ČRKA ABECEDE	OSEBNI ZAIMEK AVT. OZN. AVSTRIJE				Olimpijske IGRE Zaporedni streli		EDO OKORN MLADA KRAVICA			GRŠKA ČRKA Adria Avio-promet		
SRBSKO M. IME					KEM. ZN. ZA RADIJ AVT. OZN. Romunije		RIMSKA 1 EVA ŽAGAR	Pokrajina v Panonski nižini				
AMPER	AKTER						ITALIJAN. RADIO TV Domačem. IME (krajše)					OKSYGEN
GRAM	LASTNO ROČNO (kratica)				Kraj blizu PULE Pojem pri TKANJU				RIMSKA 100 TRENJE		METER KOVANJE	
ZAČETEK ABECEDE	ZELENICA v PUŠČAVI GRŠKA ČRKA					NEMŠKI PREDLOG	OSEBNI ZAIMEK	Indijanci v stari MEHIKI EHRlich LAMBERT				
T T	Znak za elek. upor. v fiziki POND	Kdor je zaposlen RIMSKA 50							NIČ PREDLOG	MEDMED VE ZNIK		
VRSTA UMETNE MASE								Domača ŽIVAL				

IZZREBANI REŠEVALCI

Tokrat je pri žrebanju sodeloval član odbora za informiranje — tovariš Fornazarič Stanko in izmed 144 rešitev izžrebal 5 srečnih dobitnikov:

1. nagrado 50 din prejme Branc Milena — skupne službe
2. nagrado 40 din prejme Dobrin Francka — sklad. got. izdelkov

3. nagrado 30 din prejme Kuzma Anica — tkalnica
4. nagrado 20 din prejme Košir Jelka — kontrolni oddelek

5. nagrado 10 din prejme Šolar Stanko — mehanična delavnica.

Nagradna križanka

Obvestilo staršem

Vzgojno varstveni zavod Tržič obvešča vse starše predšolskih otrok, da bo vpisovanje otrok v vrtec Grad, Bistrica in Pristava za šolsko leto 1974/75 na upravi zavoda (vrtec Grad) vsak dan od 8. do 19. aprila 1974, v času od 8. do 14,30, v četrtek, 11. in 18. aprila 1974 pa do 17. ure.

Pogoj za vpis je, da je otrok duševno in telesno zdrav in da je ob vstopu star vsaj 2 leti.

Interesente prosimo, da se držijo vpisnega roka, ker v primeru zasedenosti vrtcev kasnejšim prošnjam za sprejem ne bomo mogli ustreči.

Istočasno obveščamo starše, katerih otroci že obiskujejo vrtece, da potrdijo vpis za šolsko leto 1974/75 na upravi zavoda zaradi točnega pregleda interesentov.

Vzgojno varstveni zavod
Tržič

DELAVSKEMU SVETU, ODBORU ZA GOSPODARSKO ZADEVE, SINDIKALNI ORGANIZACIJI IN VSEM OSTALIM ČLANOM KOLEKTIVA, KI SO SODELOVALI PRI OBDARITVI OB NAŠEM PRAZNIKU, SE ISKRENO ZA HVALJUJEMO ZA IZKAZANO POZORNOST.

ZENE BPT

Obvestilo

Vse člane naše delovne skupnosti obveščamo, da bomo po sklepu odbora za splošni ljudski odpor preverili, kako smo opremljeni z OSEBNIM ZAŠČITNIM KOMPLETOM 1.

Ugotoviti hočemo in to je tudi namen pregleda, v kakšnem stanju so omenjeni kompleti pa tudi število zaposlenih, ki teh sredstev za osebno zaščito niso prejeli.

O času in načinu pregleda bomo vse pravočasno obvestili.

Varujmo se nezgod

V mesecu februarju so se pripetile naslednje obratne nezgode:

Ivanović Mato iz tkalnice si je pri čiščenju stojala za osnovne valje priščipnil prst.

Vzrok: nevaren način dela. Češka Frančiška, zaposlena v obratu oplemenitilnice si je pri merilno-dvojilnem stroju poškodovala lakete leve roke.

Vzrok: zastarelost stroja. Počivalnik Anica, zaposlena v obratu predilnice na

BD 200, si je pri tem stroju poškodovala prst.

Vzrok: nevaren način dela. Janc Vinko, zaposlen v mehanični delavnici, se je s pločevino urezal v sredinec desne roke.

Vzrok: nevaren način dela. Semič Brunu, zaposlenemu v obratu tkalnice je na poti od malice v obrat spodrsnilo, tako da se je urezal v desno roko.

Vzrok: nepazljivost.

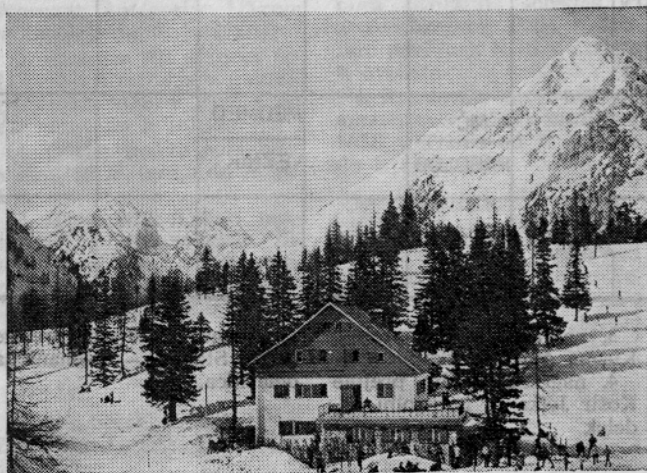
Naši planinski domovi

DOM NA ZELENICI je stalno oskrbovan, če pa nameravate ostati več dni, je najbolje, če si ležišče predhodno rezervirate.

DOM NA KOFAH je predvidoma do 15. junija oskrbovan le v sobotah, nedeljah in praznikih.

DOM POD STORŽICEM je oskrbovan v sobotah, nedeljah in praznikih — predvidoma do 15. junija.

Ravno tako pa velja to tudi za Kostonjevo kočjo na Dobriču.

CENIK NOČITEV:

Ležišča:	Polna cena:	S plačano članarino:		
		inozemci 10 %	vsi planinci 40 %	alpinisti in člani GRS 60 %
2	35,00	33,00	22,00	15,00
3	32,00	32,00	19,00	14,00
4	28,00	28,00	17,00	12,00
6 in več	25,00	25,00	15,00	10,00
Skupna ležišča	20,00	18,00	12,00	8,00

Članom kolektiva priporočamo, da koristijo popust z izkaznico oziroma napotnico, ki jo lahko dobijo v KDS — pri Perko Metki — vsak dan. Vsak koristnik odda za vsako nočitev eno napotnico in plača 1,00 din.

Penzion brez nočitve pa stane 80,00 din.

Planince in izletnike naprošamo naj ne puščajo za seboj nesnage.

Vabimo vas na bele vrhove, kjer se boste spočili in nabrali moči za delovni dan,

Gospodarski odsek pri Planinskem društvu Tržič

Za gospodinje

Sarkelj

Potrebujemo:

- 1 kg moke
- 5 dkg kvasa
- pešč razin z rumom
- 2 žlici sladkorja
- sol
- 2 rumenjaka in 1 celo jajce
- 1/4 zavitka margarine
- 1 žlico olja

Jajce dobro zmešaj ter dodaj moko, sol in vzhajan kvas! Maso stepaj vsaj 20 minut, šele nato vtepi rozine in prav nazadnje še žlico olja. Testo mora nekaj časa vzhajati, da je pripravljeno za peko.

Kuštrovčki

Potrebujemo:

- 20 dkg sladkorja
- 2 cela jajca
- kozarec olja
- 2 mali skodelici mrzlega mleka
- 30 dkg moke
- 1 pecilni prašek

Naredi gladko maso in nato vlij v pekač (za dober prst visoko). Pečeno biskvitno te-

sto pa takoj razreži na kocke.

Obliv:

- 30 dkg sladkorja
- 4 žlice grenkega kakava
- 3 žlice ruma
- 3 žlice vode
- 1 margarino

To maso oziroma obliv dobro zmešaj, daj na toplo, da postane tekoč. Nato pa prej razrezane in ohlajene kocke biskvita polagaj v obliv in v že prej pripravljeno, kokosovo moko.

Pa še nasvet. Morda še ne veste, kako bi napravile, da bodo blede jajca dala pecivu, rezancem ali drugim dobrotam, lepo rumeno barvo. Da boste to dosegle je potrebno, da jajca ubijete vsaj par ur predno boste začele z mešanjem, še bolje pa bo, če bodo čakala v porcelanasti skledi preko cele noči. Zanesljivo bodo postala popolnoma rumena.

MRZLI JABOLČNI NARASTEK (PENA)

Speci v pečici 1/2 kg opranih, kislih jabolč, jih pretlačijo skozi sito ter pustijo, da se nekoliko ohladi. Medtem stepi v sneg 4 beljake in pridaj 2 žlici meze, ki si jo zmešala z 10 dkg sladkorja, žlico ruma in pretlačenimi jabolki. Mešaj vse to četrto ure, naloži v stekleno skledo in postavi na hladen prostor. Zraven serviraš lahko še stepeno sladko smetano.

»Tržiški tekstilec« — glasilo delovne skupnosti Bombažne predilnice in tkalnice Tržič — ureja uredniški odbor: Lončar Janez, Seidel Vladimir, Fornazarič Stanko, Švab Anica, Eržen Vlasta, Cerar Franc, Markun Alenka, Rakovec Cirila, Herak Marjan, Šarabon Franci, Mrak Marjeta, Peternelj Štefka. — Glavni in odgovorni urednik Furlan Janez — Naslov uredništva: BPT Tržič 64290. Telefon 50-340 int. 90 — Tisk CP Gorenjski tisk Kranj v 1450 izvodih — Glasilo izhaja enkrat mesečno — List dobijo člani kolektiva brezplačno. — Glasilo je po 7. točki I. odstavka 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, Uradni list SFRJ št. 33/72, prosto plačila prometnega davka.

Kadrovske novice

V mesecu februarju so prišli v naše podjetje naslednji sodelavci:

v predilnico: Jolič Aleksa, Klasan Mile

v oplemenitilnico: Filipovič Marija, Romić Milovan, Noč Lidija

v skupne službe: Gorjanc Ivo

Odšli pa so:

samovoljno: Mujagič Marija, Jeruc Marija, Kojič Nada, Meglič Tatjana, Kolman Anton, Semič Bruno, Somin Alojzija

pravilna odpoved: Klofutar Marija, Ivančič Helena, Malčević Marija, Somin Mijo

Pregovori

Razum in sposobnost uporabiti ga sta dva različna daru.

Ko poveš (vse) kar hočeš, boš slišal tudi tisto kar nočeš.

Naše mamice

Studen Katarina je dne 29. januarja 1974 rodila dečka, Polič Pera 31. januarja dečka, Dolžan Ivana 9. februarja dečka, Eler Gabrijela 22. februarja tudi dečka, Perko Vlasta 4. marca deklico.

Obilo zdravja in sreče!